

Ўзбекистон

ЎЗБЕКИСТОН ADABIYOTI VA SANATI

2000 йил

АДАБИЁТИ ва САНЪАТИ

ҲАФТАЛИК ГАЗЕТА

1956 йил 4 январдан нашр этила бошлаган

18 феврал, №8 (3546)

«ЯХШИЛИК ҚИЛГИЛ ЖАҲОНДА...»

Анджонда ҳар йили Заҳриддин Муҳаммад Бобур таваллуд топан кунда хотира анжуманлари ўтказиш аъна...

Бундай ҳайрли тadbирлар вилоят ҳокимлиги раҳбарлигида Бобур номидаги Халқаро жамғарма томонидан амалга оширилмоқда.

Утган йилнинг бошида Тошкентдаги Алишер Навоий номи республика Нафис санъат лицейи ўқитувчи ва укучилари ҳамда Жамғарма аъзолари иштирокида маърифат кеча ўтказилди.

Шунингдек, Анджондаги Бобур миллий истироҳат боғида Бобур халқаро илмий экспедициясининг марҳум аъзолари хотирасига бағишланган ҳайрия тadbирлари ҳам ўтказилди.

Бугунги кунда Анджон Давлат университети ва Тошкент Аграр университетидеда Жамғарма томонидан тавсия этилган Бобур стипендиялари талабаларга бериб келинмоқда.

Авлодлар ўтиши билан хатто афсонавий санъаткорларнинг номлари ҳам хира тортиб боради.

Ҳожи Сиддиқ Фарғонада туғилган. Овози ширали бўлгани учун у қиған сурадан сел бўлмаган киши топилмасди.

Ҳожи Сиддиқнинг сурати бир бор курган кишиёқ унинг санъаткор бўлгани, санъаткор бўлганида ҳам 20-йиллардаги машҳур «қўлланма»лик кино артистларига ўхшаган интилганини сезди.

Уни актидан билган аjoyиб санъаткор марҳум Қудрат Хужаев саҳнадош аяхон ҳақида бундай ёзган эди: «Ҳожи Сиддиқ ака аллқомат, бир гапириб, ун куладиган, суза чечан, дутор чалишда тенги йўқ, аскияга устаси фаранг, санъат муҳлислари уртасида зур обрў қозонган маҳоратли...

Хужақурғоннинг маҳаллаларидан бирида хотинларнинг «ғали» бўлиди. Гап гапла уланиб, театр ва кино ҳақида баҳс боилани кетди.

«Ҳожи Сиддиқ ака аллқомат, бир гапириб, ун куладиган, суза чечан, дутор чалишда тенги йўқ, аскияга устаси фаранг, санъат муҳлислари уртасида зур обрў қозонган маҳоратли...

Мамлакат ихтимойи иктисодий тараққиёти, маънавий камолоти, одамларнинг ўз ҳаётидан мамнучилиги ва келажакда ишончи амалда қони устуворлигига эришилшига кўп жihatдан боғлиқдир.

Манақ лаҳза

дани эгиб, озгин қўлларини олдинга чўзиб, тарвақайлаган бармоқларини гоҳ йиғиб, гоҳ гижимлаб, худди улими яқинлашиб қолган бир маҳлўқдек атрофга аланглар, сузаларни эса бугилиб-бугилиб гапирарди...

Нафакат оддий томошабинлар, балки саҳнадош дўстлари хотирасида ҳам шундай учмас из қолдирган Ҳожи Сиддиқ Исломов миллий театрининг бундан кейин ҳам байроқларидан бири бўлиб қолиши зарур эмасмикин?!

Наим КАРИМОВ

Афсонавий санъаткор

Хотинлар

Тараққиётга тушов бўлманг

ҲАММАСИ ИЗЛАНИШГА БОҒЛИҚ

Очигини айтмай, кейинги пайтларда газета-журналларни нисбатан кам ўқийдиган бўлиб қолдим, анкироғи танлаб ўқийман.

Муножотнинг кичик спектакллари...

Огоҳликка даъват

Тақлидга тўғон борми?

Эркинлаштириш — эҳтиёж

Беш кўшик — бир-бирига эш кўшик

Хусниддин ШАРИПОВ

Бахтли бўлиб қиз боланинг абжиридан, Айланамен энди қозон-капкиридан.

Томчи қўниб, гул юзида хол бўладир, Сув деганинг тил устида бол бўладир.

Тил учиди бол тутадир бизга ҳаёт, Кимга керак, жон жүралар, ўза ҳаёт?!

Кўлда лаган, ош сузамиз ошна билан, Маст бўламыз чой шимириб ташна билан.

Тонг тугилиб, янги наво бирла келур, Ёр деганинг меҳру вафо бирла келур.

Меҳру вафо бирла қишинг ёз бўлажак, Хаста кўнгли торлари ҳам соз бўлажак.

Бахтли бўлиб қиз боланинг абжиридан, Ургуламиз энди қозон-капкиридан.

Танда дард бўлганда пайдо ногаҳон, Яхши дўхтирга қаратгин, ўргилай.

ҲАЖВЧИНИНГ ИККИНЧИ УМРИ

Таниқли адиб ва педагог Анвар Муқимовни ҳаётлик чоғида бор-йўғи икки марта қўрганман.

Лекин шуниси ҳам борки, ҳар бир ёзувчи буларни турлича, баҳоли-қудрат ифодалашди.

Ун етти босма табоқдан иборат бу салмоқли китобни ўзига хос «Сайланма» деб аташа ҳам бўлади.

Нега деган савол тугилиши табиий? Сабаби шундаки, Анвар Муқимов уз асарларида уша нуқсонларни шунчаки фож этиш йилидан бормаиди.

Анвар Муқимов ҳажвий ҳикояларида кутаришган масалалар муаммолар ҳалиям туршиш турмушимизда учраб, ўзининг долзарблиги билан киши диққатини ўзига жалб этиб туради.

Шаксан мен учун Анвар Муқимовнинг бу ўзига хос «сайланма»-сидан урин олган «Дафтарда қолган ҳикоялар» топилиқ бўлди.

қилинмаган, марҳумнинг ижодий мероси сифатида сақланиб қолган асарлар, иккинчидан эса уларнинг аксариятида адибнинг қалами йиллар оша уткирлашиб, маҳорати оша боргани ва тўлақонли ёзувчи сифатида шакллангани шундоқ сезилиб туради.

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни марҳум адиб хотирасини ёдга олиб, таваллуднинг 70 йиллигига бағишлаб бу китобни чоп этгани савобли иш.

Куйида Анвар ака хотирасини ёдга олиб унинг ҳажжи хангомаларидан бирини диққатингизга ҳавола этишга журъат қиламан.

Боқсанг бозорларга, Олма, анорларга, Кўзлар ёниб, яйрайди жонлар.

Шод айламак хоҳлар Анжир, узум, ноклар, Бир-бирдан ширин ва барно.

Хуш бўй тараб боғлар, Қайнар мурабболар, Боғбон, кўтар бошини болишдан:

Тоza бўлса виждонинг, Қийналмағай ҳеч жонинг. Ўзингни шер сезарсан, Бўш бўлса-да ҳамёнинг.

Бўлса виждон айнаши, Келгай юрак ўйнаши. Икковинга эш эрур Жигилдоннинг қайнаши.

ди. Полвон йигит уз оёғига узи чалиниб, чалқанча йиқилди. Давра ахли ранглари оқариб қалтираб ётган Афандини полвоннинг кучоғидан зурга ажратиб олишди.

1. Шоирлар ҳақидаги оятлар

Муҳаммад алайҳиссалом пайгамбарликка танланган вақтда арабларда шеърят ва ваъхонлик ривожланган эди.

Ана шундай бир пайтда Қуръони Каримнинг «Шуаро» сураси нозил бўла бошлади.

Орадан кўп ўтмай, шоирлар ҳақида навбатдаги оят нозил бўлди: «Мажар имон келтирдан».

Саҳоба Анаснинг гувоҳлик беришича, жаноби Расули акрам Маккаи Мукаррамага келганларида шоир Абдуллоҳ ибн Равоҳа ҳам жангнинг қатлимида бўлиб қолган эди.

Муҳаммад алайҳиссаломнинг шоирларга муносабати ҳатто ислом динини тан олганга, пайгамбаримизни ёмонлаб шеърлар ёзиб юрган шоирларга ҳам таъсир қила бошлади.

Унда айтилишича, шоир Катъ ибн Ҳувайр пайгамбаримиз (с.а.в.)ни ҳажв қилиб шеърлар ёзиб юрарди.

Унга шеърларидан бир нечасини ва бир қасидасини ўқиб беради. Қасиданинг бир эрида: «Пайгамбар дунини оқиллатган бир шўхларидир».

«Узбекнаво» гастрол-концерт бирлашмаси ва «Туркистон» саройи раҳбарияти «Узбектеатр» ижодий ишлаб-чиқариш бир-бирида ҳам шеър ўқиб беришди.

Жума қўшиқлари

одам эмасман, аввал пайгамбарни кўрайин, уни тилгайин, сўн унинг қандайлигини ўзим биллиб олам» дейди.

Шоирлар пайгамбаримиз ҳузурда бўладиган йиғинларга, албатта, тақлиф қилинади.

Шоирлар мушриклар билан бўлган жангларда ҳам қатнашардилар. Улар жанг қуролини қандай ишлатсалар, сўз қуролини ҳам шундай моҳирлик билан ишлатардилар.

Мана бўлсанг гар биз тайёр, тушгин қани майдонга, — деб мардларна жанг қилди.

Сўнг гайрати ҳўшиб жангчиларини олиб бошлади. «Эй, халойиқ, — дейди у, — биз Аллоҳ азизу мукаррам қилган ислом динига суниб жангга қирамиз.

Мана бу фойдалар ҳам эътиборли. Ҳазрати Жундаб ибн Суфён шундай деганди: «Жангларнинг бирини жаноби Расули акрамининг оёқларининг бир бармоғига тоси тегди.

Худо ҳаққи, Худовандим қилмаганда хидоятлар, Адо этмас эдик бизлар рўза бирла ибодатлар!

«Узбекнаво» гастрол-концерт бирлашмаси ва «Туркистон» саройи жамоаси Узбекистон халқ артисти Фаррух Зокировка волида муҳтарамаси

«Узбекнаво» гастрол-концерт бирлашмаси ва «Туркистон» саройи жамоаси Узбекистон халқ артисти Фаррух Зокировка волида муҳтарамаси

«Узбекнаво» гастрол-концерт бирлашмаси ва «Туркистон» саройи жамоаси Узбекистон халқ артисти Фаррух Зокировка волида муҳтарамаси

МУАССИСЛАР: ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МАДАНИЯТ ИШЛАРИ ВАЗИРЛИГИ, ЎЗБЕКИСТОН ЁЗУВЧИЛАР УЮШМАСИ

Ўзбекистон АДАБИЁТИ ва САЊЪАТИ

Бош муҳаррир Аҳмаджон МЕЛИБОВ

Редкцияга келган кўлэмалар таҳлил этилмайди ва муаллифларга қайтарилмайди.

ЖУМА КУНЛАРИ ЧИҚАДИ СОТУВДА НАРХИ ЭРКИН